

Жоғары мектеп психологиясының пәні, міндеттері, құрылымы

Дайындаған: Дәулетханқызы
Арайлым, Әбілда Айдана
Топ: ТІІІ

- **Жоғары мектеп психологиясы** — болашақ маманның кәсіби білім беру жүйесіндегі психологиялық дамуы туралы деректерді, заңдылықтар мен механизмдерді зерттейтін педагогикалық психологияның бір саласы. Болашақ маманды кәсіби дайындау процесінің күрделі болуы жоғары мектеп психологиясының зерттеу пәнінің көпжақтылығын анықтайды. Осыған орай жоғары мектеп психологиясы студенттерді оқыту процесін, олардың маман және тұлға ретінде даму көрсеткіштері мен өлшемдерін, қарым-қатынас саласын, оқытушылардың психологиялық ерекшеліктерін қарастырады

- Жоғары мектеп психологиясы кәсіби білім берудегі кокейтесті психологиялық мәселелерді шешуге бағытталады. Жоғары мектеп психологиясының теориясы мен тәжірибесіндегі озық жетістіктерді қолдану арқылы оқу-кәсіби іс-әрекет субъектісі ретіндегі болашақ маманның зияткерлік және тұлғалық дамуын тиімді ету мүмкіндігі артады **Жоғары мектеп психологиясының нысаны** — жоғары оқу орнында білім беруге, психологиялық дамуға бағытталған оқу-тәрбие процесі.

- Жоғары мектеп психологиясының пәні - жоғары оқу орнында білім беру, даму бойынша психологиялық деректер, заңдылықтар, механизмдер және шарттар. Сонда, жоғары мектеп психологиясы студент пен оқытушының өзара әрекеттесуін, олардың тұлғалық дамуын қарастырады.
- Нақты айтқанда, жоғары мектеп психологиясы 1) оқу-кәсіби іс-әрекет субъектісі ретіндегі студенттің психикалық даму заңдылықтарын; 2) оқытушының ғылыми-педагогикалық іс-әрекеттерінің заңдылықтарын және 3) студенттер мен оқытушылардың кәсіби-педагогикалық қарым-қатынасының әлеуметтік-психологиялық ерекшеліктерін зерттейді.

Жоғары мектеп психологиясының негізгі міндеттері:

- студенттердің толымды психикалық даму, тұлғалық жетілу механизмдерін зерттеу;
- студенттердің маман, зияткер және тұлға ретінде дамып, жетілуіне қажетті психологиялық жағдайды қамтамасыз ету;
- кәсіби білім беру субъектісінің өзіндік дамуы мен жетілуіне барынша ықпал ететін әлеуметтік психологиялық, педагогикалық жағдайларды анықтап, жобалау;
- студенттің маман және тұлға ретінде даму ерекшеліктерін анықтауға және жобалауға мүмкіндік беретін әдістемелік, психодиагностикалық құралдарды жасау;
- кәсіби білім беру субъектілерінің - оқытушылардың, әкімшіліктің, ұжымның психологиялық ерекшеліктерін және олардың студенттің психикалық дамуына ықпал ету механизмдерін зерттеу;

Жоғары мектеп психологиясының құрылымына жоғары оқу орнындағы

- а) оқу әрекетінің және оқыту психологиясы,
- ә) даму психологиясы,
- б) педагогикалық кәсіби іс-әрекет психологиясы бойынша әр жақты білім қамтылады.

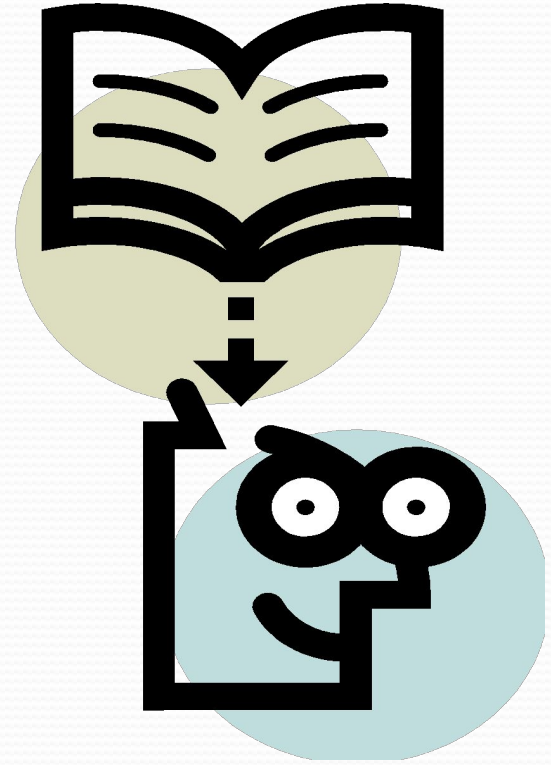
Жоғары мектептегі оқу әрекеті және оқыту психологиясы болашақ мамандардың

- оқу-танымдық және оқу-кәсіби іс-әрекетінің психологиялық негіздерін;
- оқу әрекетінің жетілу ерекшеліктерін;
- кәсіби білім беру жағдайында танымдық даму мәселесін;
- оқыту заңдылықтарын;
- студенттің шығармашылық әлеуеті мен субъектілік қасиеттерінің дамуындағы оқытушының рөлін зерттейді.

Жоғары мектептегі оқыту психологиясының негізіне болашақ маманның білімі, икемділіктері, дағдылары орнығып, жетілуін және психологиялық денсаулығын қамтамасыз етуге бағытталған оқыту және оқу теориялары, олардың формалары мен әдіс-тәсілдері қамтылады.

Жоғары мектептегі даму психологиясы студенттік жас кезеңіндегі психологиялық еркешеліктерді, кәсіби білім беру барысында болашақ маманның тұлғалық даму заңдылықтарын зерттейді; студенттердің психологиялық қиыншылықтары мен мәселелерін; олардың психологиялық типологиясын; оқу-тәрбие үдерісінің субъектілері арасындағы өзара әрекеттестік пен өзара қатынастың тиімді жолдары мен амалдарын анықтап жобалайды.

-
- Жоғары мектептегі педагогикалық іс-әрекет психологиясы зерттейді:
    - Оқытушының оқыту, тәрбиелеу
    - іс-әрекетін
  - Оқытушының тұлғалық және қарым-қатынас жасаудағы психологиялық ерекшеліктерін
  - Кәсіби жетілу сатылары мен заңдылықтарын

Сонымен қатар, жоғары мектеп психологиясы басқа да психология ғылымдарымен тығыз байланысты. Өйткені, жоғары оқу орнында кәсіби білім берудің мәселелерін шешу үшін психология ғылымдарының көптеген салаларындағы – жалпы психологияның, тұлға психологиясының, жас ерекшелік психологиясының, әлеуметтік психологияның, даму психологиясының, дифференциалдық психологиясының, еңбек психологиясының, тәжірибелік психологияның, психогенетиканың және т.с.с. білімдер жүйесі қолданылады.

